

**Ὁμιλία Μ. Πρωτοσυγκέλλου Θεοδώρου,
ἐπί τῇ ἑορτῇ καί μνήμῃ
τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου,
Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως
(Ἰ. Ναός Παναγίτσας Μασταμπᾶ Ἡρακλείου Κρήτης, 13 Νοεμβρίου 2022)**

Εὐλαβέστατοι πατέρες,
ἀγαπητοὶ ἀδελφοί.

Ὁ ἅγιος Νικόδημος ἐπισημαίνει ὅτι αἱ ἑορταὶ τῶν ἁγίων δέν γίνονται δι' ἄλλον λόγον παρά γιά νά συναχθοῦν σέ αὐτές οἱ Χριστιανοί, νά ἀκούσουν τά κατορθώματα τῶν Ἁγίων πού ἑορτάζουν καί νά τά μιμηθοῦν καί αὐτοί, ὅσο τούς εἶναι δυνατόν, ὥστε νά λάβουν στήν ψυχή τους εὐλάβειαν καί στή ζωή τους διόρθωσιν καί ἀκρίβειαν. Ἐτσι μᾶς διδάσκει καί ἡ πάγχρυσος γλῶσσα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ἐορτή εἶναι ἐπίδειξις ἔργων ἀγαθῶν, ψυχῆς εὐλάβεια, πολιτείας ἀκρίβεια».

«Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων» κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην (10:11). Ἐνας τέτοιος ἐκλεκτὸς ποιμὴν ἀλλὰ καί πρότυπον ποιμένος εἶναι καί ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, πού ἑορτάζει σήμερον, 13 Νοεμβρίου.

Εἶναι μακάριος ὁ Χρυσόστομος, διότι ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καί εἰσηλθεν εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἁγίων τῆς Πίστεώς μας καί μακαρίζεται ὑπὸ τῶν πιστῶν καί ὄλων ἡμῶν πού διακονοῦμεν εἰς τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, διό χθές καί σήμερον τιμῶνται ἰδιαίτερος τά χαριτόβρυτα λείψανα τοῦ Ἁγίου πού φυλάσσονται εἰς τὸν Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Φαναρίου, τιθέμενα ἔμπροσθεν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου, ἐνῶ ὁ Πατριάρχης ἴσταται εἰς τὸ Παραθρόνιον, καθὼς ὁ Ἅγιος εἶναι, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ χοροστατῶν καί ἐπευλογῶν.

Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τούς μακαρισμούς τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου πού ἀποκαλύπτουν τό μέγεθος τῆς ἀρετῆς τοῦ ἱεροῦ πατρός:

Μέ ποιό ὄνομα ἱερό καί ἅγιο νά ὀνομάσωμεν τόν Χρυσόστομον καί νά μή ἀρμόζη εἰς αὐτόν; Νά τόν ὀνομάσωμεν ἄγγελον, ἀπόστολον, προφήτην, μάρτυρα, ἱεράρχην, διδάσκαλον τῆς Ἐκκλησίας, ρήτορα καί ἐρμηνευτήν τῶν Θείων Γραφῶν, φίλον γνήσιον τῆς Θεοτόκου, θαυματουργόν, ἐλεήμονα, κήρυκα τῆς μετανοίας; Ὅλα αὐτά τοῦ ἀξίζουν!

Στά τέλη του 4ου αἰῶνος, σέ μία δύσκολον ἐποχήν λόγῳ πολιτικῶν, οικονομικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καί κοινωνικῶν συγκυριῶν στήν Βασιλεύουσαν καί γενικώτερα τήν Ἀνατολήν, ὁ Χρυσόστομος ἐξελέγη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ ἐξ Ἀντιοχείας ὀρμώμενος Πατριάρχης εἶχε βίον ἀσκητικόν, φρόνημα ἐκκλησιαστικόν, συνείδησιν θυσιαστικήν, ἐμπειρία ἀγιοπνευματικάς, γλῶσσαν χρυσήν, λόγον γλυκύν, ζοῦσε, ἐσκέπτετο καί ἀπεφάσιζε φωτιζόμενος καί καθοδηγούμενος ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐκήρυττε συγκινῶν τά πλήθη τῶν πιστῶν, ἔγραφε καί συνεβούλευε μετά δακρύων, εἶχε διαρκῆ πόθον καί ἀνησυχίαν γιά τήν ἀνάπαυσιν κάθε ἀνθρώπου, τήν παροχήν βοηθείας πρὸς κάθε ἐμπερίστατον ἄνθρωπον, τήν διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, τήν ἰσότητά, τήν ἐλευθερίαν, τήν πνευματικήν ἀνάτασιν· θά μπορούσαμε νά τον χαρακτηρίσωμεν ὡς ὀραματιστήν ἑνός κόσμου ἀπαλλαγμένου ἀπό ἀδικίας, πάθη, πολέμους, φτώχεια, ἀνυπερασπίστους ἀνθρώπους, δυνατούς καί ἀδυνάμους, πλουσίους καί πένητες. Αὐτά τά ὀράματά του, ἐμπνεόμενα ὑπό τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου, ἀπετέλεσαν θεμέλια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς πνευματικῆς, δηλονότι, μήτρας τοῦ Ὁρθοδόξου Γένους καί Μητρὸς τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν.

Ὁ ἱερός αὐτός πατήρ εἶχε τό χάρισμα τῆς προφητείας. Δυστυχῶς, ἡ προφητεία ἔχει ταυτισθεῖ μέ τήν πρόρρηση, τήν πρόγνωσι ὅσων πρόκειται νά συμβοῦν εἰς τό

μέλλον. Ὅμως, προφητεία εἶναι ἡ τόλμη τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας νά παρεμβαίνουν μετὰ παρηρησίας καί νά υπερασπίζουσι τήν ποιμήνην των ἀπό τὰς κατά καιρούς ἐξουθενωτικάς καί ἀπανθρώπους στοχεύσεις καί ἐπιδιώξεις τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Ὡς ἐτσι, ὁ Χρυσόστομος ἐκήρυττε διαπρυσίως ὑπέρ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀδικουμένων ὑπό τῶν ὑπεροπτικῶς ἐξουσιαζόντων, διὰ τοῦτο πολλάκις ἐλοιδορήθη, ἐταπεινώθη καί, ἐν τέλει, ἐξορίσθη μακράν τῆς ποιμήνης του.

Ὁ Χρυσόστομος ἠγάπα θυσιαστικῶς καί εἶχεν ἔντονον πόθον νά ἐκδηλώσῃ καί νά ἰσχυροποιήσῃ τήν παρουσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ ὄχι ἐμπλεκόμενος εἰς τὰ πολιτικά ζητήματα, ἀλλ' εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ὑποθέσεις καί τὰ κοινωνικά δρώμενα. Ὁμιλοῦσε διὰ τό ἦθος τῶν πολιτῶν καί τῶν κυβερνώντων, ὄχι αὐθαίρετα ἢ σχηματικά, ἀλλ' οὐσιαστικά, ἐπί τῆ βάσει τῆς ἀγάπης τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ καί τοῦ χριστιανικοῦ ἠθους, δηλαδή, τῆς σεσαρκωμένης καί θυσιαστικῆς ἀγάπης (Α' Κορ 12:27 – 13:13) καί τῆς μακροθυμίας (Α' Θεσ 5:14) πρὸς πάντας.

Ἦλεγχε τήν ἐξουσίαν ὅταν αὕτη παρεκτρέπετο καί ἀπεφάσιζεν εἰς βάρος τῶν ἀδυνάτων, διακρατῶν τό προφητικόν χάρισμα ἐνεργόν καί ἄσβεστον, διελέγετο μετὰ τῶν ποικίλων ρευμάτων τῆς ἐποχῆς του, δίχως νά προσκολλᾶται εἰς τὰ τοῦ κόσμου τούτου τοῦ ἀπατεῶνος, ἀλλά διακρίνων τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καί προλέγων τὰ μέλλοντα συμβαίνειν ἐν τῷ κόσμῳ.

Αὐτά τὰ ἀρραγῆ θεμέλια τοῦ θείου φρονήματος τοῦ σήμερον ἐορταζομένου Πατριάρχου ἐφρόντιζον νά συντηροῦν οἱ διάδοχοί του καθ' ὅλην τήν σταυροναστάσιμον ζωὴν καί μαρτυρίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπ' αὐτῶν τῶν θεμελίων συνεχίζει νά ἴσταται καί νά πορεύηται ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία τῆ ἐπινεύσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τῆ ἀκαμάτῳ διακονίᾳ τοῦ ἐπί τριάκοντα ἔν καί πλέον ἔτη εὐκλεῶς Πατριαρχεύοντος, Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ Ὁποίου, κατά τό ἔτος 2016, ἐδῶ, εἰς τήν Μεγαλόνησον Κρήτην, ἐν τῇ Ἁγίᾳ καί Μεγάλῃ Συνόδῳ ἐξεφρά-

σθη ή ιδιαίτερα μέριμνα και στοργή της Ἐκκλησίας διά τήν ιερότητα και τήν διαφύλαξιν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Ὁ Αποστολικός και Οἰκουμενικός Θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπό ἱκανοῦ χρόνου στεντορείως και ἀφυπνιστικῶς κηρύττει ὅτι ὁ ἀσφυκτικός ἐναγκαλισμός μεταξύ κοσμικῆς και ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας, μέ τήν παράλληλον ἐργαλειοποίησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας, ὀδηγεῖ ἀναποτρέπτως εἰς τήν ἔκπτωσιν τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ και τήν μετάλλαξιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς φορέα ἐκπληρώσεως ἐθνικιστικῶν προταγμάτων εἰς τόν βωμόν, μάλιστα, τῆς διαπράξεως εἰδεχθῶν ἐγκλημάτων πολέμου κατά τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς δυνάμεθα νά διακρίνωμεν ἐν σχέσει πρός τήν ἐν Οὐκρανία διαδραματιζομένην ἀδελφοκτόνον αἱματοχυσίαν μεταξύ ὁμοδόξων λαῶν.

Φιλόχριστον ἐκκλησίασμα,

Ατενίζοντες εἰς τό παρελθόν ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἀκόμη εἰς τό παρόν βιώνουμε πολέμους, φτώχειαν, δυστυχίαν, πόνον, θλίψιν, ἐξαθλίωσιν, προσφυγίαν, βίαν, κατάλυσιν ἀρχῶν και ἀξιῶν πού διαμορφώνουν ἕνα κόσμον πέραν ἀπό τήν καλήν λίαν Δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, μέ ἔκδηλα τά παρακμιακά φαινόμενα τῶν αὐξανομένων γυναικοκτονιῶν και τῆς σωματεμπορίας ἀθῶων παιδικῶν ὑπάρξεων. Αὐτό πρέπει νά μᾶς ἐπαγρυπνῆ, ὥστε, στηρίζοντες και ὑποστηρίζοντες τό ἀφυπνιστικόν ἔργον τῆς Μητρός Ἐκκλησίας και τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς κ.κ. Βαρθολομαίου, νά παραδώσωμεν εἰς τήν ἀκολουθοῦσαν γενεάν ἕνα κόσμον διάφορον τοῦ παρόντος, τοῦτέστιν εἰρηνικόν και ὄχι μαχόμενον, ἀνιδιοτελῆ και ὄχι ὠφελιμιστικόν, ἀνθρωπιστικόν και ὄχι ἀτομιστικόν, συνειδητοποιημένον και ὄχι ἀλαζονικόν, μετριοπαθοῦντα και ὄχι ὑπερφίαλον, ἔχοντες ὡς ἀπλανῆ πυξίδα τό παράδειγμα και τήν βιοτήν τοῦ σήμερον ἐορταζομένου Ἁγίου Χρυσοστόμου τοῦ

χρυσορρήμονος καί προστάτου πάντων τῶν ἀδικουμένων καί ἐνδεῶν συνανθρώπων μας. Γένοιτο.